

Aktuality v právu**Korunní svědek**

PETR KOLMAN

Odborný tým dnešního ministra spravedlnosti Jiřího Pospíšila připravuje, dle mého soudu, velice zajímavou a důležitou změnu v trestním právu (přesněji v trestním zákoníku), totiž zavedení institutu korunního svědka, který česká a moravská akademická veřejnost může zatím znát jenom ze zahraničních detektivek či (zejména v případě studentů) z počítačových her. Protože je naše rubrika zaměřena na **aktuality v právu**, dovoluji si velice stručně na tento nový institut čtenáře – neprávnický upozornit.

Pachatel, jenž zásadně pomůže naší policii při vyšetřování trestného činu a následně bude před soudem relevantně svědčit proti svým dřívějším „partákům“, dočká se mírnějšího trestu. Tedy alespoň podle Pospíšilova návrhu, který by měl doputovat v nejbližších týdnech do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Naše republika by se zavedením institutu korunního svědka nestala nějakou bílou či černou trestněprávní vránou (záleží na úhlu pohledu). Korunní svědky v současné době využívá totiž několik evropských států (např. Polsko, Německo a Francie). Z pohledu komparace pokládám za důležité zmínit, že jej používá i země s právním řádem nám nejbližším, tedy Slovenská republika.

Důležité je poznamenat, že k „použití“ korunního svědka by policie mohla sáhnout pouze u mimořádně závažných trestných činů. Těmi jsou například vraždy prováděné organizovanými skupinami, terorismus, nelegální prodej zbraní a střeliva či drogový byznys. S využitím tohoto svědka se počítá, stejně jako v jiných zemích, i v boji s morem dnešního právního státu, tedy v nekonicím zápase s *korupcí*.

Zmíněná slovenská policie a justice institutu korunního svědka využila např. k usvědčení a odsouzení takřka legendární skupiny „kyselinářů“, tedy daňových podvodníků a vrahů, jež svoje oběti rozpouštěli v kyselině sírové (H_2SO_4). Případ je historicky první trestní věcí na Slovensku, kdy byly žalovány vraždy bez existence obětí. U zmíněných důležitých kauz by tedy korunní svědci pomohli především tam, kde je nedostatek důkazů.

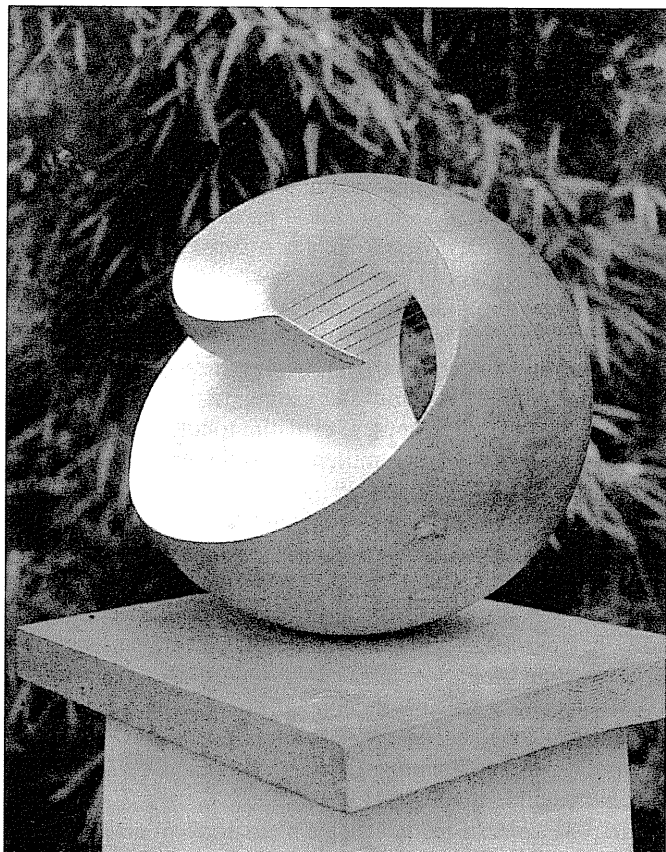
Nutno ovšem zdůraznit, že návrh jednoho z nejmladších evropských ministrů spravedlnosti v sobě neobsahuje naprostou beztrestnost pro morálně procitnůvší darebáky, jako je tomu například u vybraných závažných případů ve francouzském trestním právu.

Čeští, moravští a slezští jedinci (popř. u nás souzení cizinci), kteří se rozhodnou mluvit proti svým spolupachatelům, by se nedočkali úplného osvobození, nicméně příslušný soudní senát by vzal v potaz, že spolupracovali s policií, takže by jim mohl uložit výrazně menší tresty. Podle citovaného návrhu

by soudce mohl snížit trest i pod hranici, kterou u konkrétních trestných činů stanovuje současný trestní zákon.

Právní filozof Gustav Radbruch výstižně popsal zásadní hodnotový spor v moderním právu: Právo má – zjednodušeně řečeno – tři cíle: právní jistotu, spravedlnost a efektivitu. A nikdy těchto tří vznešených cílů nelze bohužel dosáhnout v plné míře zároveň. Soudím, že zavedení institutu korunního svědka částečně oslabuje prvek spravedlnosti (pachatel nedostává takový trest, jaký by si spravedlivě zasloužil), avšak významně napomáhá k vyšší efektivitě práva. A přiznejme si, že efektivitou v posledních letech naše – nejen trestní – právo zrovna nehýří.

Podtrženo a sečteno: Zavedení institutu *korunního* svědka do našeho práva vítám, a kdybych byl hlavou *korunovanou*, demokraticky zvolenou (tedy poslancem či senátorem), tak bych hlasoval PRO.

Barbara Hepworth, *Pelagos*, 1946